

EELNÕU

VABARIIGI VALITSUS

ISTUNGI PROTOKOLL

2008

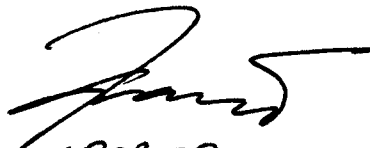
Päevakorrapunkt nr

Aruanne kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest riigis 2007. aastal

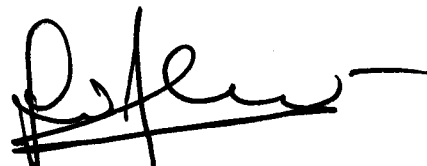
Võtta teadmiseks Kaitseministeeriumi esitatud "Aruanne kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest riigis 2007. aastal".

Andrus Ansip
Peaminister

Heiki Loot
Riigisekretär

05.03.08
Jaak AAVIKSOO

Lauri ALMANN
04.03.2008

Aruanne kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest riigis 2007. aastal

1. Sissejuhatus

Kaitseväeteenistuskohustuse täitmist 2007. aastal korraldas Kaitseministeerium kooskõlas "Kaitseväeteenistuse seaduse" 5. peatüki "Kaitseressursside Amet, kaitseväeteenistuse komisjon, arstlikud komisjonid", 6. peatüki "Tegevteenistus" ja 7. peatüki "Reservteenistus" sätetega.

Käesolevas aruandes mõistetakse kaitseväeteenistuskohustuse täitmise all ajateenistuskohustuse täitmist, osavõttu õppekogunemistest, valmisolekureservis ja valmidusreservis olekut. Ajateenistusse kutsumist korraldab Kaitseministeeriumi valitsemisala asutus Kaitseressursside Amet ning reservväelaste õppekogunemistele kutsumist ja nendega valmisolekureservi lepingute sõlmimist ning nende määramist valmidusreservi üksustesse kaitseväge juhataja või temale alluvad ülemad. Aruandes on keskendutud kutsealuste ajateenistuskohustuse täitmisele ja reservväelaste osavõtule õppekogunemistest.

2. Kaitseväeteenistuskohustuslaste arvestus

Kaitseväeteenistuskohustuslaste (edaspidi *kaitseväekohustuslased*) arvestust peab Kaitseressursside Amet kaitseväeteenistuskohustuslike Eesti kodanike riiklikus registris (edaspidi *register*). Käesolevas aruandes mõistetakse kaitseväekohustuslaste arvestuse all 17–60-aastaste meeskodanike registri põhimääruse § 12 loetletud andmete kandmist registrisse ja andmete muudatuste kajastamist kaitseväekohustuslaste registri objektiks oleku ajal.

Seisuga 01.12.2007 olid registrisse kantud 337 255 kaitseväekohustuslaste andmed. Alates 01.12.2006 on registrisse lisandunud 11 319 kaitseväekohustuslast: 5674 kutsealust ja 10 819 reservväelast, arvelt on kustutatud 4610 kaitseväekohustuslast.

Kaitseväekohustuslastel on registris järgmine staatus (ees sulgudes 01.12.2006 seis):

1) kutsealused	(40158)	45832
2) ajateenijad	(2247)	2408
3) asendusteenistuses	(2)	11
4) tegevteenistuses,	(2854)	3656
sh ajateenistus läbimata		24
5) reservväelased,	(201 145)	211964
sh valmidusreservis		1034
valmisolekureservis		66
5) eruväelased	(27)	37
6) arvele võtmata	(13056)	2290
7) arvelt kustutatud	(66447)	71057
8) naissoost kodanikke	(191)	962

Seisuga 01.12.2007 oli arvel 113957 kutsealistesse aastakäikudesse (1978–1990) kuuluvat kaitseväekohustuslast, kes jagunesid järgmiselt:

		Seisuga 01.12.2007
	Arvelevõetud kutsealistest aastakäikudest (1+4+5+6+7+8+9)	113691*
1	Arvel kutsealuseid	45832
1.1	andmed puuduvad	2197
1.2	ei vasta kutsetele, hoiab kõrvale	305
2	Ajapikendus:	27057
2.1.	haiguse või tervisehäire tõttu, KVTS § 53	3334
2.2.	perekondlikel ja majanduslikel põhjustel	630
2.2.1.	KVTS § 54 p 1	554
2.2.2.	KVTS § 54 p 2	76
2.3.	hariduse omandamiseks, KVTS § 55 lg 2	23041
2.4.	kandideerimiseks või valitaval ametikohal töötamiseks, KVTS § 55 lg 3	14
2.5.	kaitseväeteenistuse komisjoni otsusega, KVTS § 41 lg 5 p 3	43
2.6.	kõrgharidust omandama asunud ja valinud ajateenistuskohustuse täitmisele asumise aja, KVTS § 51 lg 3	2746
3	Ei oma kehtivat ajapikendust	9133
4	Vabastatud ajateenistusse kutsumisest ja kustutatud kaitseväeteenistuskohustuslaste riiklikust registrist tegevteenistuseks mittekõlblikud	31411
5	Vabastatud ajateenistuskohustuse täitmisest ja võetud arvele reservis kõrgharidust omandama asunud, KVTS § 216 lg 1	6655
6	Vabastatud ajateenistusse kutsumisest ja võetud arvele reservis	6399
6.1.	kutsealusel on karistatus, KVTS § 59 lg 1 p 2	5081
6.2.	teeninud mõne teise riigi sõjaväes, KVTS § 59 lg 2	13
6.3.	saanud 28-aastaseks ajapikendustähtaja jooksul, KVTS § 59 lg 1 p 3	712
6.4.	saanud 28-aastaseks, ajapikendust ei omanud	593
7	Ajateenistuskohustus täidetud	20975
8	Ajateenistuses	2408
9	Asendusteenistuses	11
9.1	Esitatud taotlusi ajateenistuse asendamiseks asendusteenistusega	65

* Ei kajasta surnuid ja kodakondsusest loobunuid. Aruandlusperioodil on surnud 260 kutsealust ning kodakondsusest loobunud 6 kutsealust.

Seisuga 01.12.2007 oli arvel 45 832 kutsealust, kelle sünniaasta on 1978–1990.

Sünniaasta	1990	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1981	1980	1979	1978	
Kaitsevägeko- hustulase staa- tuse tekkimise aasta	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	
Ajateenistuses		24	277	737	577	518	147	76	35	17			2408	
Asendus- teenistuses					3	4		2		2			11	
Ajateenistus- kohustus täidetud			25	303	1267	1778	2371	2659	2811	2529	2391	2367	2472	20973
Asendus- teenistuses							1	1					2	
Tegeviteenis- tuseks mitte- kõlblikud	35	78	435	2037	3199	3909	4107	3946	3611	2923	2408	2358	2365	31411
Kõrgharidust omandama asunud kutse- alused, kes on vabastatud aja- teenistuse kohustuse täitmisest								5	17	1237	1920	1837	1639	6655
Kutsealusel on karistatus	77	230	457	548	635	587	526	505	447	433	305	209	122	5081
Saanud 28- aastaseks (ajapikendustäht -aja jooksul; ajapikendust ei omanud)												865	440	1305
Teeninud mõne teise riigi sõjaväes					1	3		4	2		2		1	13
Arvel	8669	9897	8925	6468	3828	2061	1460	1385	1081	983	994	81	0	45832

Registris arvel olevate kutsealuste haridus:

Omandatud haridus	Kutsealuste arv	%
kõrgharidus	458	1
keskharidus	16958	37
põhiharidus	25666	56
algharidus	458	1
teadmata	2292	5
kokku	45832	

Kaitseministri 8. veebruari 2001. aasta määruse nr 3 "Kaitseväelase haridustaseme ja kvalifikatsiooni nõuded" § 2 alusel peab alates 01.03.2006 olema ajateenijast sõduril vähemalt põhiharidus. 01.12.2007 seisuga ei kutsuta ajateenistuskohustust täitma 458 algharidusega kutsealust, kuid ei ole välistatud, et enne 28-aastaseks saamist omandab osa neist põhihariduse.

Registris arvel olevad kutsealused jagunevad elukoha järgi:

Harjumaa	32,6%
Tartumaa	10,9%
Ida-Virumaa	10,2%
Pärnumaa	6,7%
Välismaal	5,5%
Lääne-Virumaa	5,3%
Viljandimaa	4,3%
Saaremaa	3,8%
Võrumaa	3,3%
Jõgevamaa	3,0%
Järvamaa	2,8%
Raplamaa	2,7%
Valgamaa	2,4%
Põlvamaa	2,3%
Läänemaa	2,1%
Teadmata	1,1%
Hiiumaa	1,0%

Elukohajärgselt on kutsealused väga ebaühtlaselt jaotunud. Alaliselt välismaal viibivate kutsealuste osakaal on võrreldes 2006. aastaga kasvanud 2,7%-lt 5,5%-le.

3. Kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramine

Tervise seisundi tõttu on ajateenistusse kutsumisest vabastatud ning registrist kustutatud 31411 isikut (27,6% arvelevõetutest), neist 1012 on tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistatud pärast ajateenistuskohustuse täitmisele asumist. Seisuga 01.12.2007 omas kehtivat ajapikendust haiguse või tervisehäire ravimiseks 3334 isikut.

01.12.2007 seisuga oli kaitseväeteenistuskõlblikkus määratud 25%-l arvelolevatest kutsealustest. 3135 kutsealuse suhtes oli tehtud ajateenistusse kutsumise otsus, tegevteenistuseks kõlblikuks või

tegevteenistuseks piirangutega kõlblikuks oli tunnistatud veel 2198 ilma kehtiva ajapikenduseta kutsealust (6935 kehtiva ajapikenduseta kutsealuse kaitseväeteenistuskõlblikkus oli määramata).

Ajavahemikus 01.12.2006–01.12.2007 tegid Kaitseressursside Ameti arstlikud komisjonid kutsealuste kohta 10860 kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramise otsust, mis jagunesid:

tegevteenistuseks kõlblik	2534	(23,3%)
tegevteenistuseks kõlblik piirangutega	1410	(13,0%)
tegevteenistuseks ajutiselt mittekõlblik	3647	(33,6%)
tegevteenistuseks mittekõlblik	3269	(30,1%)

Seisuga 01.12.2007 olid 2250 kutsealust suunatud kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramiseks täiendavatele terviseuuringutele.

Tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamise otsuse põhjustasid sagedamini järgmised haigusrühmad:

- 1) lihasluukonna ja sidekoehaigused 35,7%;
- 2) psüühika- ja käitumishäired 16,4%;
- 3) vereringeelundite haigused 11,0%.

4. Ajateenistusse kutsumine

Ajateenistusse planeeriti 2007. aasta jooksul kutsuda (kaitseministri 11.11.2005. aasta määrus nr 33 "Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtajad ja kutsealuste arvuline jagunemine kaitseväge üksuste vahel 2006. ja 2007. aastal) 2450 kutsealust, ajateenistuskohustust asus täitma 2648 kutsealust.

Ajateenistusse kutsutud kutsealuste iseloomustus

Kutsumise tähtaeg	Kutsealuste arv plaaneeritud/ ajateenistusse asunud	Kaitseväeteenistuskõlblikkuse aste		Omandatud haridus		
		Tegevteenistuseks kõlblikud	Tegevteenistuseks kõlblikud piirangutega	Kõrgharidus	Keskharidus	Põhiharidus
2. nädal	152/157	106	51	10	110	37
15. nädal	20/23	19	4		18	5
27. nädal	1056/1139	798	341	21	980	138
40. nädal	1222/1329	895	434	14	840	475
Kokku	2450/2648	1818	830	45	1948	655
% kogu arvust		69%	31%	1,7%	73,6%	24,7%

Ajateenistusse kutsutavate kutsealuste arv	Väljastatud kutseid	Kätte-toimetamata kutseid	Kättesaadud kutseid	Esitatud taotlusi uueks arstlikuks läbivaatuseks, ajapikenduseks	Rahuldatud taotlusi
2450	4616	426	4190	1217	943
		9%	91%	33% kutse saanutest	77% taotlustest

Arvestades väljasaadetud kutsete hulka ja rahuldatud taotlusi ajapikenduse saamiseks ja uueks arstlikuks läbivaatuseks, jäi ajateenistusse ilmumata 305 kutsealust, s. o 7,3% kutse saanutest.

Tervise seisundi tõttu esitatud 766 taotlusest uueks arstlikuks läbivaatuseks rahuldati 696. Korduva arstliku läbivaatuse põhjal tunnistati kutsealune tegevteenistuseks kõlblikuks või piirangutega kõlblikuks 103 juhul, 317 kutsealusele anti tervise seisundi tõttu ajapikendust ning 276 kutsealust tunnistati tegevteenistuseks mitte kõlblikuks. Ajateenistusse asumiseks kogunemiskohta ilmunud 2896 kutsealusest määrati tervise seisundi tõttu korduv arstlik läbivaatus 55 kutsealusele, ajateenistuskohast saadeti tervise seisundi tõttu tagasi 14 kutsealust.

5. Ajateenistus

2007. aastal lõpetas ajateenistuse ning määrati sõjaaja ametikohale 2014 ajateenijat ajavahemikus aprillist 2006 kuni jaanuarini 2007 ajateenistusse asunud 2388 ajateenijast. Seega oli nende kutsumiste puhul ajateenistusest väljalangenute osakaal teenistustähtaja lõppemisel endiselt kõrge, moodustades 15,5% teenistust alustanute arvust. Samas on väljalangevus märgatavalt vähenenud 2007. aasta jooksul ajateenistusse asunute osas: 01.12.2007 seisuga oli tervise seisundi tõttu enne ajateenistustähtaega vabastatud 255 ajateenijat 2648 teenistusse asunust ehk 8,8%, 2006. aastal oli vastav näitaja 13,6%. Väljalangevuse vähenemine on tingitud asjaolust, et ajateenistusse asumise päeval tuvastatud tervise seisundi olulise halvenemise või täiendavate terviseuuringute vajaduse korral ei ole kutsealuseid enam ajateenistusse saadetud, varem võeti ka terviseprobleemidega isikud teenistusse vastu ning suur osa neist vabastati ennetähtaegselt juba ajateenistuse alguses.

6. Õppekogunemised

Kaitseministri 8. augusti 2006. aasta määruse nr 19 "Kaitseväge ja Kaitseliidu 2007. aasta õppekogunemiste aegade ja neist osavõtvate reservväelaste arvu kehtestamine" alusel otsustati kutsuda 2007. aastal õppekogunemistele 1058 reservväelast, nendest 905 kaitseliitlast.

Õppekogunemistel osales kokku 49% kutsutud reservväelastest, neist Kaitseliidu baasil komplekteeritavate üksuste osas 46% ning ajateenistuse baasil komplekteeritavate üksuste osas 60%. Reservväelaste koguarvu vähenemise peamiseks põhjusteks olid tankitõrjerelvastuse hanke viibimine, logistikaüksuste reservõppekogunemise edasilükkamine aasta võrra ning Kaitseliidu osas aprillisündmused.

7. Järeldused

Kutsealuste arv on suurenenud võrreldes 2006. aastaga umbes 5500 isiku võrra (2007. ja 2006. aastal vastavalt 45832 ja 40158).

Üle poole (53,7%) kutsealustest elab registri andmetel Harju, Tartu ja Ida-Viru maakonnas. Alaliselt välismaal elavate kutsealuste osakaal on suurenenud (5,5%).

Võrreldes 2006. aastaga on tervikuna käesoleva aasta kutsealuste osakaal neid iseloomustavate näitajate poolest (haridustase, tervis ja riigikeele puudulikkus) jäänud samaks.

Alates 1. jaanuarist 2007 kasutatakse kutsealuste testimiseks ThomasMeetodil põhinevat testi, millega testitakse tegevteenistuseks kõlblikke või piirangutega kõlblikke kutsealuseid. Testi eesmärgiks on juhiomadustega ajateenijate väljaselgitamine. Testitud on kokku 5155 kutsealust. 2007. aastal ajateenistusse asunute valikul eespool nimetatud test veel mõju ei avaldanud, kuna kutsealuste valik ning ajateenistusse kutsumise otsused tehti juba 2006. aastal.

Aruandlusperioodil on Kaitseressursside Amet algatanud kokku 409 vääртеomenetlust, neist ajateenistusse mitteilumumise eest 298 ja arstlikku komisjoni mitteilumumise eest 111.

Keskmine rahatrahv ajateenistusse mitteilumumise eest on 8260,71 krooni, keskmine rahatrahv arstlikku komisjoni mitteilumumise eest on 3082,26 krooni.

Aruandlusperioodil on rahatrahve määratud ja kohtutäiturile sunniraha sissenõudmiseks edastatud ettekirjutusi kokku 1 806 124,78 krooni ulatuses, aruandlusperioodil on riigielarvesse laekunud 1 265 229,04 krooni. Kokku on nõudeid üleval 1 358 344, 53 krooni ulatuses.

8. 2008. aasta tegevused

2008. aastal alustab tööd Kaitseressursside Ameti juures tegutsev värbamiskeskus.

Endiselt tegeldakse Kaitseressursside Ameti arstlike komisjonide töövõime parandamisega, et hõlbustada ajateenistusse ja õppekogunemistele kutsumise tõhusat korraldamist.

Kaitseministri 8. mai 2007. aasta käskkirjaga nr 191 on moodustatud töögrupp kaitseväärtteenistuskõlblikkuse hindamise kriteeriumide ülevaatamiseks ja parandusettepanekute tegemiseks. Töögrupi üks ettepanek on kehtestada kaitseväärtteenistuskõlblikkuse astmete määramise erisused kaitseväärtkohustuslaste ja lepinguliste teenistujate osas.

On loodud töörihm, kes tegeleb ajateenistuse perspektiivi ning ümberkorraldamisega.

Jaak Aaviksoo
Kaitseminister

Lauri Almann
Kantsler

Madis KRAAV
28.02.08

Lauri TUMM
28.02.08

Seletuskiri

Vabariigi Valitsuse istungi protokollil kantava otsuse „Aruanne kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest riigis 2007. aastal” eelnõu juurde

Aruanne on koostatud “Kaitseväeteenistuse seaduse” § 41 lõige 8 täitmiseks. Aruanne on kokkuvõtte Kaitseressursside Ameti ja kaitseväe juhataja ettekannetest, mis kuulati ära kaitseväeteenistuse komisjoni 10.01.2008 koosolekul. Ettekanded said kaitseväeteenistuse komisjoni poolt heakskiitva hinnangu. Aruande koostas kaitseväeteenistuse osakonna juhataja Madis Kraav (madis.kraav@kmin.ee, 7170 070). Keeletoimetaja oli Kaitseministeeriumi tõlk-korrektor Katrin Kink (katrin.kink@kmin.ee, 7170 173).

Aruande esimene osa („Sissejuhatus”) kajastab kaitseväeteenistuskohustuse täitmise õiguslikku korraldust Kaitseministeeriumi valitsemisalas.

Aruande teine osa („Kaitseväeteenistuskohustuslaste arvestus”) käsitleb arvestust kutseealistesse aastakäikudesse (1978-1990) kuuluvate kaitseväekohustuslaste üle. Tabeli kujul on antud kutseealistesse aastakäikudesse kuuluvate kaitseväekohustuslaste üldiseloomustus. Kaitseväeteenistuskohustuslike Eesti kodanike riiklikus registris (edaspidi *kaitseväekohustuslaste register*) oli seisuga 01.12.2007 arvel 45 832 kutsealust, neist 27 057-le on antud ajapikendust ajateenistusse kutsumisel. Kutseealistesse aastakäikudesse kuuluvatest kutsealustest ehk 113691-st isikust on ajateenistuskohustuse täitnud 20 973 ning seisuga 01.12.2007 oli neid ajateenistuses 2408 ning asendusteenistuses 11. Kaitseväekohustuslaste registrist on kustutatud tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistatud 31 411 kodanikku.

Aruande kolmas osa („Kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramine”) annab ülevaate arvelolevate kutsealuste kaitseväeteenistuskõlblikkusest. Regristis arvelolevatest kutsealustest oli kaitseväeteenistuskõlblikkus määramata 75%, tegevteenistuseks kõlblikke 10%, tegevteenistuseks piirangutega kõlblikke 5% ning ajutiselt mittekõlblikke 10%. Kutsealustel tuvastatud tervisehäireteks olid valdavalt lihasluukonna- ja sidekoehaigused. Kutsealuste tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamise peamisteks põhjusteks olid lisaks lihasluukonna- ja sidekoehaigustele psüühika- ja käitumishäired ning vereringeelundite haigused.

Aruande neljas osa („Ajateenistusse kutsumine”) annab ülevaate ajateenistusse kutsumisest 2007. aastal. Ajateenistusse oli plaanitud kutsuda 2450 kutsealust, kuid kutsuti 2648. Lisatud tabel näitab ajateenistusse kutsumise tähtaegu ja annab ülevaate kutsealuste kaitseväeteenistuskõlblikkusest ja omandatud haridusest. 33 % kutsealustest esitas taotluse uueks arstlikuks läbivaatuseks pärast ajateenistusse kutsumise teatise kättesaamist, millest rahuldati 77%. Eraldi käsitletakse kutsealuste seaduskuulekust. 2007. aastal on algatatud 409 vääртеomenetlust, neist ajateenistusse mitteilmumise eest 298 ning arstlikku komisjoni mitteilmumise eest 111 juhul.

Aruande viies osa („Ajateenistus”) käsitleb ajateenijate vabastamise põhjusi enne teenistustähtaja lõppemist. Kokku vabastati enne teenistustähtaja lõppemist 372 ajateenijat, neist 8 perekondlikel põhjustel ja ülejäänud tervise seisundi tõttu, ehk 15,5 % ajateenistust alustanute arvust.

Aruande kuues osa („Õppekogunemised”) teeb kokkuvõtte püstitatud eesmärkide täitmisest, mis puudutab 2007. a kavandatud õppekogunemisi.

Aruande seitsmes osa („Järeldused”) käsitleb kaitseväekohustuslaste registrisse kantud andmete kvaliteeti, mis on oluliselt paranenud. Endiselt takistab elukoohaandmete puudumine kiiret suhtlemist kutsealustega. Suurenenud on välismaal viibivate kutsealuste osakaal ja samuti kutsealuste karistus võrreldes 2006. aastaga.

Alates 1. jaanuarist 2007. a kasutusele võetud ThomasMeetodi testiga testitakse kutsealuseid, et parandada eelkutse kvaliteeti.

Kõik KSAP 2010 alusel kaitseväe 2007. a väljaõppeplaanis ette nähtud üksused õpetati välja.

Probleemiks on kutsealuste seaduskuulekus. Aruandlusperioodil on algatatud Kaitseressursside Ameti poolt kokku 409 väärtemenetlust.

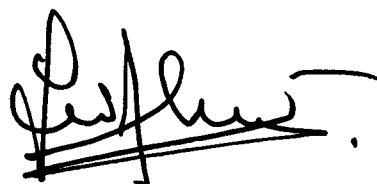
Aruande kaheksas osa („2008. aasta tegevused”) pöörab tähelepanu vajadusele lahendada järgmised kaks probleemi:

- 1) Kaitseressursside Ameti arstlike komisjonide töövõime parandamine,
- 2) vaadata üle kaitseväeteenistuskõlblikkuse kriteeriumid.

Aruanne esitati arvamuse avaldamiseks kaitseväe juhatajale ja Kaitseressursside Ametile. Kaitseväe juhataja ettepanekut arvestatakse 2008. aasta aruande koostamisel.

Jaak Aaviksoo
Kaitseminister

Lauri Almann
Kantsler

Madis KRAAV
28.02.08

Lauri TUMM
28.02.08